

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет економіки та менеджменту
Кафедра економіки, підприємництва та туризму

Кваліфікаційна робота
на правах рукопису

Лайчук Катерина Олександрівна

УДК 65.011:338.1

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

«Діагностика ефективності діяльності ПП «Вода України»»

Спеціальність 051 «Економіка»

Подається на здобуття освітнього ступеня «Магістр»

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

_____ Катерина Лайчук

Керівник роботи
д.е.н., професор
_____ **Олег Скидан**

АНОТАЦІЯ

Лайчук К. О. Діагностика ефективності діяльності ПП «Вода України» – Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 051 «Економіка». – Поліський національний університет, Житомир, 2024.

У роботі досліджено теоретико-методичні основи діагностики підприємства. Визначено сутність, складові, мету та завдання. Проаналізовано стан фінансово економічної діяльності на досліджуваному підприємстві та здійснено її оцінку. У пропозиційній частині наведено приклади напрямки удосконалення діяльності підприємства та здійсненні розрахунки.

Ключові слова: діагностика, підприємство, ефективність, оцінка, діяльність, завдання, методи.

SUMMARY

Laichuk, K. O. Diagnosis of the effectiveness of the activities of PE «Water of Ukraine» – Qualification work on manuscript rights.

Qualification paper for obtaining the educational degree of «Master» in specialty 051 «Economics». – Polissia National University, Zhytomyr, 2024.

The paper investigates the theoretical and methodological foundations of enterprise diagnosis. The essence, components, purpose, and objectives are determined. The state of the financial and economic activity of the enterprise under study is analyzed, and its evaluation is carried out. The proposal section provides examples of directions for improving the enterprise's activities and calculations are performed.

Keywords: diagnosis, enterprise, efficiency, evaluation, activity, tasks, methods.

ЗМІСТ

ВСТУП		4
РОЗДІЛ 1.	ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ДІАГНОСТИКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	7
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ I		12
РОЗДІЛ 2.	ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВО ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІ ВОДА УКРАЇНИ	13
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ		23
РОЗДІЛ 3.	СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	25
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ III		29
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ		31
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ		34
ДОДАТКИ		38

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. У сучасному середовищі, що характеризується високою конкуренцією, глобалізацією та технологічними змінами, забезпечення ефективної діяльності підприємства стає все більш важче. Одним із ключових інструментів для досягнення стійких конкурентних переваг є економічна діагностика. Саме вона дозволяє оцінити поточний стан підприємства, виявити потенційні проблеми та розробити стратегію для їх вирішення. Незважаючи на значну кількість досліджень в галузі економічної діагностики, досі залишаються актуальними питання щодо розробки універсальних моделей оцінки ефективності підприємств, врахування специфіки різних галузей та впливу зовнішніх факторів. Кваліфікаційна робота спрямована на розробку інтегрованого підходу до економічної діагностики, який дозволить більш точно оцінювати результати діяльності підприємства та розробляти ефективніші стратегії розвитку.

Сьогодні підприємства стикаються з жорсткою конкуренцією на глобальному ринку. Для розвитку підприємства необхідно постійно вдосконалюватися та бути більш ефективними. Технології, економічні умови та споживчі вподобання змінюються з неймовірною швидкістю. Підприємства повинні адаптуватися до цих змін, тому для цього їм потрібно постійно здійснювати оцінку своєї ефективності.

Метою кваліфікаційної роботи є узагальнення оцінки та проведення діагностики, розробка практичних методів обґрунтування стратегічних напрямів підвищення ефективності діяльності ПП «Вода України».

Завдання кваліфікаційної роботи:

- з'ясувати суть теоретико-методичних основ діагностики ефективності підприємства;
- провести аналіз внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства;
- оцінити ресурси та компетенції Підприємства;

- розробити рекомендації щодо підвищення ефективності діагностики підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні, методичні та прикладні засади діагностики удосконалення ефективності діяльності ПП «Вода України».

Об'єктом дослідження є процес проведення діагностики ефективності діяльності підприємства ПП «Вода України».

Методи дослідження. Теоретико-методологічною основою дослідження стали основні положення логістики та наукові статті вітчизняних і зарубіжних учених. У роботі використовуються як загальнонаукові методи, так і специфічні методи дослідження. Оцінювання діяльності підприємства з метою виявлення сильних і слабких сторін, визначення потенціалу для зростання та розробки стратегій вдосконалення

Публікації.

1. Лайчук К.О. Актуальні проблеми фінансово економічної діяльності підприємств. *Менеджмент, маркетинг, логістика: тренди та подолання викликів*. Матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. м. Житомир, 13 листопада 2024 р. ст. 272-275.

2. Лайчук К.О. Організація праці на підприємстві. *Економіка та підприємництво в умовах сучасних викликів*. Матеріали Всеукраїнської науково практичної конференції м. Житомир, 01 лютого 2023 р. ст. 55-57.

3. Грабчук І. Ф., Лайчук К. О. Організація оплати праці на підприємстві. *Без коріння саду не цвісти*. Збірник праць учасників науково-практичної конференції до 100-річчя Поліського національного університету, м. Житомир.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, щоб ефективно здійснювати діяльність підприємства. Теоретичні та практичні дослідження, висновки та рекомендації отримані автором самостійно на основі проведеного аналізу. Джерелами інформації, які були використані у кваліфікаційній роботі є фінансова звітність підприємства 2021-2023 р.

Структура та обсяг роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів,

висновків та пропозицій, списку використаних джерел. Робота вкладена на 35 сторінках комп'ютерного тексту. Матеріал містить 10 таблиць, 6 рисунків та 1 додаток. Список використаних джерел містить 40 найменувань та займає 4 сторінки.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ДІАГНОСТИКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Діагностика підприємства – це комплексний процес оцінки його фінансового стану, ефективності діяльності, конкурентоспроможності та потенціалу розвитку. Тобто, це – спосіб, який дозволяє виявити проблеми на ранніх стадіях та розробити стратегію для їх усунення.

Можна виокремити наступні критерії важливості діагностики:

1. Виявлення проблем – своєчасне виявлення внутрішніх і зовнішніх проблем, які можуть негативно впливати на діяльність підприємства.
2. Оцінка ефективності – визначення рівня ефективності використання ресурсів та досягнення поставлених цілей.
3. Обґрунтування управлінських рішень – надання керівництву об'єктивної інформації для прийняття зважених управлінських рішень.
4. Посилення конкурентоспроможності – визначення конкурентних переваг та недоліків підприємства для розробки стратегій, спрямованих на підвищення його позицій на ринку.
5. Залучення інвестицій – демонстрація інвесторам фінансової стабільності та потенціалу зростання підприємства.

Економічна діагностика – це процес розпізнавання та визначення кризових явищ в діяльності підприємства на основі аналізу змін, встановлених залежностей і явищ поточної діяльності. Однак, існують різні трактування цього поняття.

Наприклад, такі науковці як О.О. Гетьман і В.М. Шаповал вважають, що економічна діагностика – це оцінка економічних показників на основі неповної інформації, що дозволяє визначити можливі перспективи розвитку підприємства [4].

Такий вчений як М.Ф. Коротаєв визначає її як комплекс досліджень для виявлення цілей функціонування господарюючого суб'єкта та способів їх досягнення.

Тоді як, Р.Ш. Рапопорт розглядає діагностику як дослідницьку діяльність для виявлення проблем в системі менеджменту та визначення напрямків їх розв'язання.

Дослідник Ю.О. Тараруєв підкреслює комплексний аналіз поточного стану та перспектив розвитку підприємства [5].

Вчена О. Дмитрієва вказує на відмінність між економічною діагностикою та аналізом, зазначаючи, що діагностика є більш синтетичною та орієнтована на постановку загальних висновків про стан підприємства.

Також, книга Чарльза Т. Хорнгрена «Introduction to Management Accounting» є одним з основних підручників з управлінського обліку, що надає глибоке розуміння методів і технік управлінського обліку, необхідних для прийняття управлінських рішень у підприємствах. Основою, що закладено в тему є розгляд основ обліку витрат, аналіз різних методів обчислення витрат і доходів, а також дослідження, як обраховані дані можуть бути використані для покращення ефективності та рентабельності бізнесу [1].

Для реалізації ефективної економічної діагностики потрібно спиратися на систему принципів, таких як:

1. Системна оцінка – аналіз не лише поточних результатів, але й прогнозування розвитку.
2. Причинно-наслідковий зв'язок – виявлення факторів, що впливають на результативність підприємства.
3. Достовірність інформації – економічна діагностика має базуватись на об'єктивній та повній інформаційній базі.
4. Наукове обґрунтування – використання сучасних методичних підходів.
5. Безперервність реалізації – діагностика повинна здійснюватися без перерв, щоб уникнути погіршення результатів.
6. Результативність – оцінка результатів в контексті витрат на їх досягнення.

7. Галузева приналежність – врахування специфіки функціонування підприємства в певній галузі та регіоні.

8. Цільове спрямування – діагностика повинна забезпечувати цілеспрямовану оцінку окремих аспектів діяльності підприємствах [6].

Разом з тим, книга «Financial Management: Theory & Practice» авторів Едмонда Дж. Брігема та Майкла С. Ергардта є одним із основних підручників з фінансового управління, що охоплює широкий спектр теоретичних і практичних аспектів фінансової діяльності підприємств [7].

Розрізняють наступні етапи економічної діагностики: формулювання мети та завдань діагностики (чітко визначена мета, що ставить перед собою підприємство дозволяє ефективно спрямовувати зусилля на вирішення конкретних проблем, які заважають розвитку бізнесу); збір та аналіз даних (на цьому етапі збираються всі необхідні фінансові та операційні дані для подальшого аналізу); вибір інструментів діагностики; оцінка та інтерпретація результатів (оцінка результатів аналізу дозволяє знайти основні проблеми та можливості для поліпшення); розробка рекомендацій (розробка конкретних рекомендацій залежить від отриманих результатів); плани щодо вдосконалення процесів виробництва або зменшення витрат; розробка стратегії розширення бізнесу або покращення продуктивності праці.

Для аналізу даних використовуються різноманітні методи. Ось деякі з них:

1) Фінансові коефіцієнти: один із найпоширеніших інструментів економічної діагностики, який дозволяє швидко оцінити стан компанії. Наприклад: коефіцієнт ліквідності — показує здатність підприємства погасити свої короткострокові зобов'язання, або коефіцієнт рентабельності — вимірює ефективність використання активів підприємства.

2) SWOT-аналіз: метод стратегічного аналізу, який допомагає оцінити внутрішні сильні і слабкі сторони підприємства, а також зовнішні можливості і загрози. Цей метод застосовується для формулювання стратегії розвитку підприємства.

Важливо враховувати специфіку функціонування підприємства під час

проведення економічної діагностики. Реалізація даного процесу супроводжується певними ризиками, кожен з яких виконує конкретну функцію: захисна (захист від небажаних наслідків); стимулююча (може мати конструктивний або деструктивний характер); компенсаційна (забезпечення позитивної компенсації у разі сприятливого результату); соціально-економічна (визначає, в яких сферах ризик прийнятний).

Основними ризиками є підприємства:

1. Об'єктивність – необхідність забезпечити неупереджені висновки.
2. Наявність та достовірність інформації – важливість реальної та достовірної інформації для успішної діагностики.
3. Економічна доцільність – охоплення всіх аспектів функціонування підприємства з виявленням прихованих факторів.
4. Конфіденційність – забезпечення обмеженого доступу до результатів діагностики для захисту сильних і слабких сторін підприємства [9].

Методи економічної діагностики наведені на рисунку 1.1.

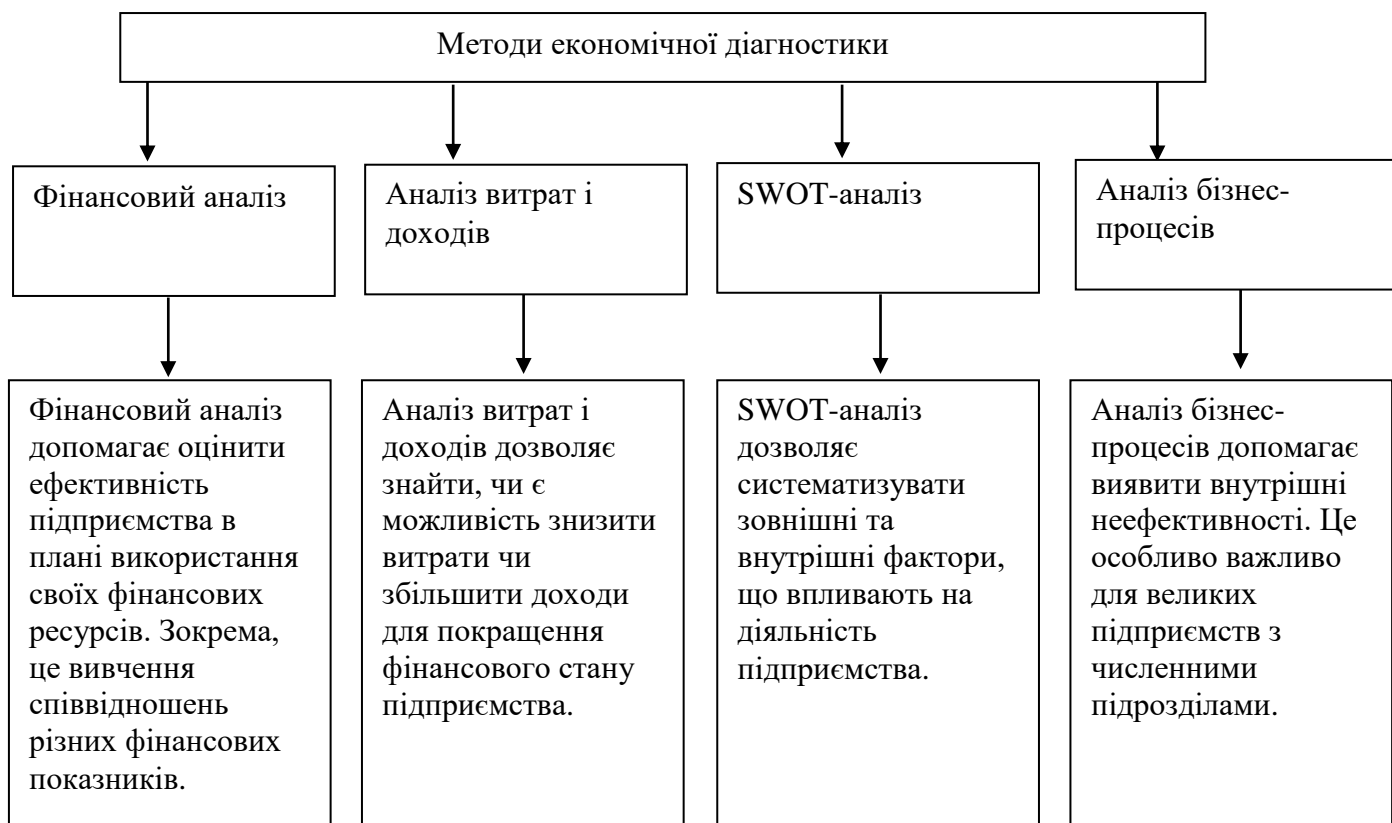

Рис. 1.1 Методи економічної діагностики.

Джерело: узагальнено автором на основі [10]

Основними завданнями є економічної діагностики:

1. Системне оцінювання результативності господарської діяльності.
2. Виявлення позитивних і негативних факторів, що впливають на діяльність підприємства.

3. Оцінка реальної фінансової стійкості підприємства [11].

Метою економічної діагностики є:

- 1) Оцінка фінансового стану: Виявлення проблем з ліквідністю, платоспроможністю, рентабельністю.
- 2) Оцінка ефективності діяльності: Виявлення неефективних процесів, недоліків в управлінні.
- 3) Ідентифікація ризиків: Оцінка ймовірності виникнення негативних подій та їхніх наслідків.
- 4) Розробка стратегії розвитку: Визначення напрямків розвитку підприємства та розробка плану дій.
- 5) Контроль виконання стратегії: Перевірка досягнення поставлених цілей.

Разом з тим, можна виокремити цілі економічної діагностики, що відображені на рисунку 1.2.

Цілі економічної діагностики				
Оцінка поточного стану	Виявлення проблем	Розробка рекомендацій	Оптимізація ресурсів	Прийняття управлінських рішень
↓	↓	↓	↓	↓
Визначення фінансового стану, ефективності діяльності і конкурентоспроможності	Ідентифікація слабких місць і ризиків	Формування пропозицій щодо покращення діяльності	Підвищення ефективності використання ресурсів	Забезпечення обґрунтованості управлінських рішень

Рис. 1.2. Цілі економічної діагностики.

Джерело: узагальнено автором на основі [12]

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ I

Економічна діагностика є невід'ємною частиною ефективного управління підприємством. Вона дозволяє зменшити ризики – виявити і запобігти можливим проблемам; підвищити ефективність – оптимізувати бізнес-процеси і знизити витрати; збільшити прибутковість – приймати рішення, спрямовані на зростання прибутку; підвищити конкурентоспроможність – адаптуватися до змін зовнішнього середовища.

Отже, важливо розуміти, що неможливо сформулювати універсальну модель економічної діагностики, що підходила б для всіх підприємств. Кожне підприємство має свої особливості, сильні та слабкі сторони, а також конкретні цілі розвитку. Водночас впровадження сучасних методів економічної діагностики є важливим для забезпечення ефективності господарської діяльності. Економічна діагностика підприємства — це комплексний процес, що включає аналіз фінансових та операційних аспектів діяльності компанії. Це дозволяє не тільки виявити поточні проблеми, але й розробити ефективні стратегії для покращення її результатів.

РОЗДІЛ 2. ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВО ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПП «ВОДА УКРАЇНИ»

Підприємство «Вода України» розпочало свою діяльність 9 червня 2009 року та зареєстроване за адресою: Україна, 10003, Житомирська область, місто Житомир, провулок Метеорологічний, будинок 12, квартира 2. Власником підприємства є Кварацхелія Годерзі Індікоєвич, якому належить 100% акцій. Статутний капітал 100,00 грн.

Діяльність підприємства охоплює декілька сфер, включаючи діяльність посередників у торгівлі продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами (код 46.17). ПП «Вода України» також займається виробництвом хліба, хлібобулочних виробів, сухого печива та сухарів, а також оптовою та роздрібною торгівлею напоями та предметами домашнього вжитку. Виходячи з наведених вище даних, можна зробити висновок, що ПП «Вода України» активно конкурує з іншими аналогічними підприємствами на ринку в багатьох галузях. Також у цієї компанії є філії в Коростені та в Бердичеві основні напрямки діяльності залишаються незмінними: 46.17 Діяльність посередників у торгівлі продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами. Підприємство «Вода України» має 3 зареєстровані торгові марки. Таким чином, ми бачимо, що компанія розвивається.

Приватне підприємство «Вода України» станом на 31 грудня 2023 року мало чистий дохід у розмірі 162 тис, що менше, ніж за аналогічний період минулого року. Витрати за рік склали 1114 тис. грн., що менше, ніж у попередньому році. Згідно з даними, наведеними у звіті, у 2023 році Підприємство отримало збиток у розмірі 478 тис. грн. Оскільки, виробництво сповільнилося, а кількість виробленої продукції зменшилася, виникла велика різниця у звітних показниках за 2022 та 2023 роки.

Згідно вище викладеного, можна зробити висновок, що досліджуване підприємство отримало збиток, що є негативним результатом та не дає можливість для подальшого його розвитку. Дані наведені в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1.

Аналіз структури доходів та витрат ПП «Вода України» за 2021-2023 р.р.

Елементи доходів/витрат	2021 рік		2022 рік		2023 рік		2023р / 2021р, +/-
	Сума, тис грн	Питома вага, %	Сума, тис грн	Питома вага, %	Сума, тис грн	Питома вага, %	
Чистий дохід від реалізації	206746,00	100	91575,00	100	162	100	-206 584
Собівартість реаліз. Продукції	180102,00	100	77755,00	100	48	100	-180054
Адміністративні витрати	15320,00	8,506	8236	10,592	497	1035,41	-14823
Інші операційні витрати	2484,00	1,379	455	5,524	522	1087,5	-1962
Разом	404652	x	178021	x	1229	x	-403 423

Джерело: розраховано за даними Форми № 2 «Звіт про фінансові результати» підприємства

За результатами аналізу, ми можемо побачити, що доходи та витрати зменшувались у 2023 році відносно 2022 та 2021 років. Це пов'язано з швидким скороченням штату та зниженням виробництва. Рисунок 2.1, 2.2, 2.3 детально відображає надходження та витрати коштів підприємства у розрізі років.

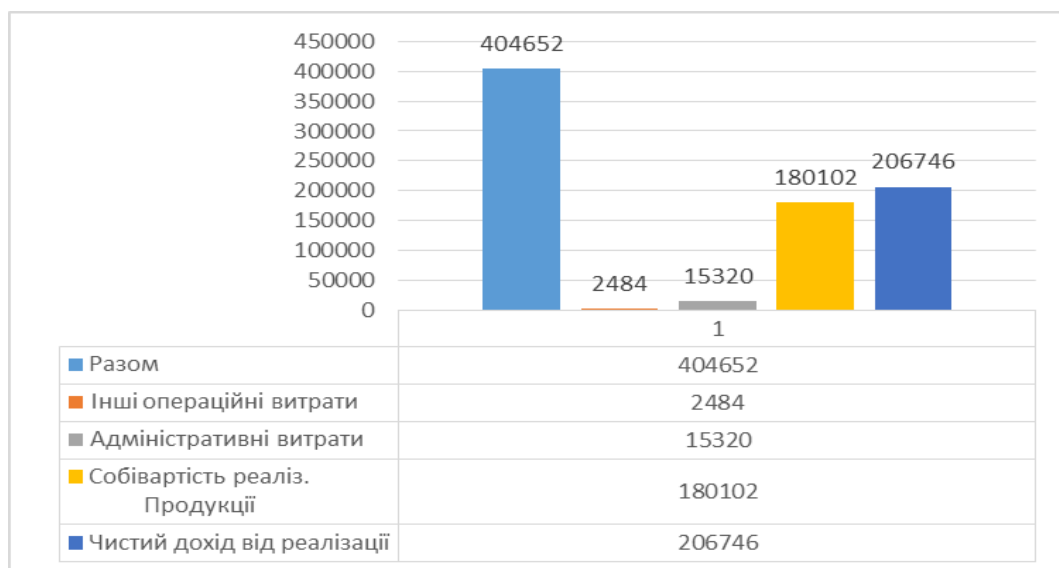

Рис. 2.1. Надходження та витрати коштів підприємства за 2021 рік.

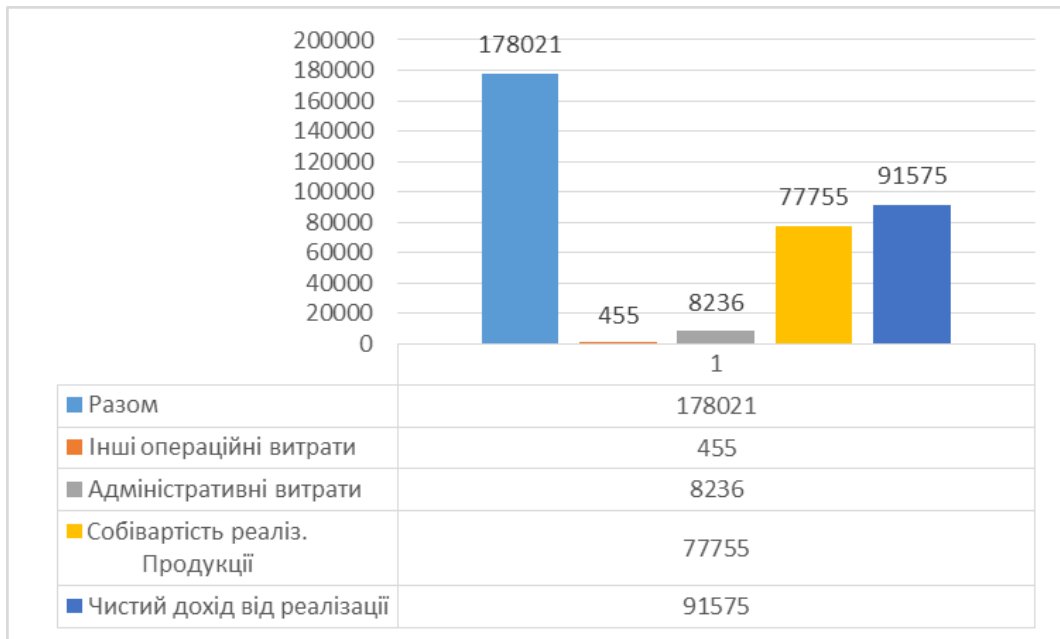

Рис. 2.2. Надходження та витрати коштів підприємства за 2022 рік.

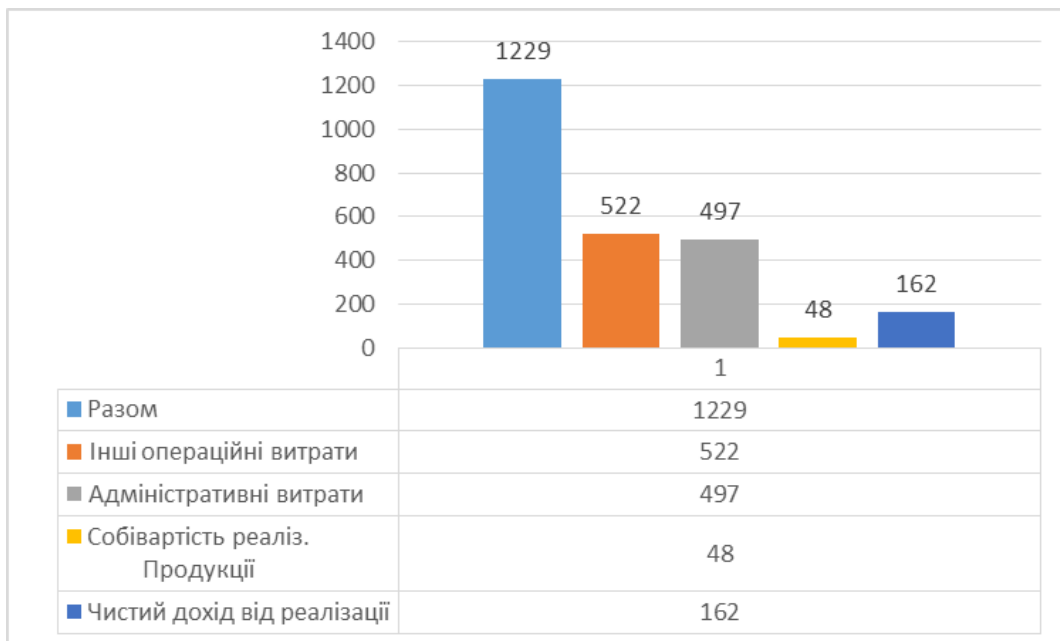

Рис. 2.3. Надходження та витрати коштів підприємства за 2023 рік.

Рентабельність підприємства – це один із ключових показників його ефективності. Він показує, наскільки успішно компанія використовує свої ресурси для отримання прибутку [12].

Існує кілька показників, які використовуються для оцінки рентабельності підприємства: рентабельність продажів: визначає, яка частина виручки від продажів залишається у вигляді чистого прибутку; рентабельність активів: визначає, наскільки ефективно використовуються активи компанії для

отримання прибутку; рентабельність власного капіталу: Показує, яку віддачу отримують власники підприємства на інвестований капітал; рентабельність витрат: демонструє, яка частка грошових доходів припадає на кожну витрачену гривню [12].

Фактори, що впливають на рентабельність: ефективність виробництва (чим ефективніше організований виробничий процес, тим нижчі витрати і вища рентабельність); маркетинг і продажі (правильно побудована маркетингова стратегія та ефективні продажі дозволяють збільшити обсяги продажів і прибуток); управління витратами (своєчасний аналіз витрат і пошук можливостей для їх оптимізації є важливим фактором підвищення рентабельності); інновації (впровадження нових технологій і продуктів дозволяє підвищити конкурентоспроможність і збільшити прибуток); зовнішнє середовище (макроекономічні фактори, конкуренція, зміни законодавства – все це впливає на рентабельність підприємства) [13].

Виходячи з вищевказаних даних, можемо проаналізувати рентабельність Приватного підприємства «Вода Україна», що відображено в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2.

Аналіз окупності витрат ПП «Вода України», %

Показник	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2023 р. до 2021р.	
				+ / –	%
Рентабельність активів майна	1,6	2,4	-0,4	-2	-125
Рентабельність залученого капіталу	2,43	4,04	-0,73	-3,16	-130,04
Рентабельність оборотних активів	1,66	2,46	-0,41	-2,07	-124,70
Рентабельність власного капіталу	4,64	5,90	-0,93	-5,57	-120,04
Рентабельність реалізованої продукції	1,08	3,28	-295,06	-296,17	-273
Рентабельність операційної діяльності	4,27	5,60	63,58	59,31	1388,9
Рентабельність звичайної діяльності	12,87	15,09	70,37	57,5	446,77
Чиста рентабельність продажу продукції	1,08	3,28	-295,06	-296,14	-273

Показник	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2023 р. до 2021р.	
				+ / –	%
Коефіцієнт покриття виробничих витрат	1,15	1,18	3,38	2,23	193,91
Рентабельність підприємства	1,08	3,28	-295,06	-296,08	-273

Джерело: розраховано автором

Отже, відповідно до вище розрахованих даних, ми можемо спостерігати, що рентабельність знижується з кожним роком, що є негативним для підприємством.

Позитивна динаміка у 2022 році вказує, що зростання рентабельності активів свідчить про вдалі управлінські рішення та покращення ефективності роботи підприємства.

Значне погіршення у 2023 році – вказує на серйозні проблеми в діяльності підприємства. Можливими причинами можуть бути зменшення обсягів продажів, зростання витрат, неефективне використання активів, зовнішні економічні фактори тощо.

Отже, для підвищення рентабельності можна використати наступні способи:

- 1) Оптимізація витрат: аналіз витрат і пошук можливостей для їх скорочення, не знижуючи при цьому якості продукції або послуг.
- 2) Збільшення продажів: збільшення асортименту продукції, залучення нових клієнтів, підвищення якості обслуговування.
- 3) Підвищення ефективності виробництва: автоматизація виробничих процесів, впровадження нових технологій, оптимізація логістики.
- 4) Інвестування в розвиток: інвестування в маркетинг, дослідження і розробки, навчання персоналу.
- 5) Диверсифікація діяльності: розширення сфери діяльності, задля зниження залежності від одного ринку або продукту [14].

Наступним кроком аналізу дебіторської та кредиторської заборгованості є дані, що наведено в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3.

Аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості підприємства за 2021-2023 рр

Х	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Відхилення 2023/2021
Дебіторська заборгованість	х	х	х	х
за продукцію, товари, роботи, послуги	15 072,00	16 352,00	17 326,00	2254
Інша поточна дебіторська заборгованість	6 686,00	4 280,00	4 280,00	-2406
Поточна кредиторська заборгованість	0,0	0,0	0,0	0,0
за товари, роботи, послуги	19 599,00	43 223,00	23 369,00	3770
розрахунками з бюджетом	632,00	213,00	24,0	-608
у тому числі податок на прибуток	226,00	0,0	10,0	-225
розрахунками зі страхування	0,0	11,00	3,0	3
розрахунками з оплати праці	205,00	203,00	26,0	-179

Джерело: розраховано автором за даними Підприємства

Насамперед, потрібно зазначити, що будь яка заборгованість у великому розмірі, негативно впливає на розвиток підприємства.

Отже, за розрахованими даними, ми можемо констатувати, що дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги в 2023 році збільшилась на 2254 тис. грн відносно 2021 року, проте інша дебіторська заборгованість у 2022 році зменшилась на 2406,40 тис грн, відповідно. Це свідчить, що Підприємство працює на споживачів, адже, продаж продукції у 2022 році значно збільшився. Хоча дохід і зменшився, проте по аналізованим даним кредиторської заборгованості ми бачимо, що більшість було зменшено, наприклад, по оплаті праці пов'язано з тим, що зменшилась середня чисельність персоналу –у 2021 році це було 138 чол., а в 2022 році –78 чол..

Так як наше підприємство має основний вид діяльності за КВЕД 46.17 діяльність посередників у торгівлі продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами, то за даними звітності можемо провести аналіз по статті «Запаси». Дані наведені в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4.

Динаміка запасів підприємства за 2021-2023 рр

	2021 рік тис грн	2022 рік тис грн	2023 рік тис грн	Відхилення 2023/2021 рр тис грн
Запаси	109 546,00	87 850,00	87 786,00	-21760,00
Товари	109 546,00	87 850,00	87 786,00	-21760,00
у тому числі готова продукція	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: розраховано за даними Форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» підприємства

Згідно проведеним розрахункам, ми можемо зробити висновок, що вартість запасів зменшилась на 21760 тис. грн. Це, звичайно, негативний показник, тому що, це означає, що дохід зменшиться, що і було вказано в таблиці 2.4. та висновкам до неї.

Ліквідність підприємства – це його здатність швидко перетворити активи на грошові кошти для погашення поточних зобов'язань. Іншими словами, ліквідність показує, чи зможе компанія розрахуватися зі своїми кредиторами вчасно [15]. Оцінка ліквідності відображена у таблиці 2.5.

Таблиця 2.5

Оцінка ліквідності ПП «Вода України» за 2021-2023 р.р.

Показник	Нормативне значення	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2023 р. до 2021 р., +/-	2023р. до нормативного значення
Коефіцієнт покриття	> 1,0	1,43	1,51	1,84	0,41	28,67
Коефіцієнт швидкої ліквідності	> 0,5	0,22	1,17	2,58	2,36	107
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	> 0,2	0,026	0,008	0,013	-0,013	-50
Частка оборотних засобів в активах	-	99,83	117,26	92,18	-7,2	8,66
Коефіцієнт забезпеченої ліквідності	> 0,5	0,22	1,17	2,58	2,36	107

Джерело: розраховано автором

Аналіз коефіцієнта швидкої ліквідності за три роки демонструє значне покращення ліквідності підприємства з 2021 по 2022 рік. Однак, у 2023 році коефіцієнт став занадто високим, що викликає певні запитання щодо ефективності управління оборотним капіталом.

На підставі наданих даних можна зробити висновок, що підприємство має серйозні проблеми з ліквідністю. Для виходу з цієї ситуації необхідно вжити комплексних заходів, спрямованих на збільшення грошових коштів і скорочення поточних зобов'язань.

Фактори, що впливають на ліквідність: структура активів (чим більша частка оборотних активів у загальному обсязі активів, тим вища ліквідність); операційний цикл (тривалість операційного циклу (від придбання сировини до отримання грошових коштів від реалізації готової продукції) впливає на швидкість оборотності коштів); умови кредитування (умови, на яких підприємство отримує кредити, впливають на його платоспроможність); кон'юнктура ринку (зміни кон'юнктури ринку можуть вплинути на реалізацію продукції і, відповідно, на ліквідність підприємства) [16].

Ліквідність можна підвищити за допомогою наступних способів: прискорення обороту дебіторської заборгованості (впровадження ефективної системи управління дебіторською заборгованістю, використання факторингу); оптимізація запасів (зменшення розміру запасів до необхідного мінімуму, впровадження системи управління запасами); управління кредиторською заборгованістю (використання відстрочки платежів, пошук постачальників з більш вигідними умовами оплати); залучення додаткових джерел фінансування (у разі потреби, залучення додаткових коштів через банківські кредити, випуск облігацій тощо) [17].

Наступним етапом діагностики діяльності підприємства є – діагностика фінансової стійкості, що розрахована у таблиці 2.6.

Таблиця 2.6.

Діагностика фінансової стійкості ПП «Вода України» за 2021-2023 р.р.

Показник	Нормативне значення	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2023 р. до 2021 р.	2023 р. до нормативного значення
Коефіцієнт маневреності робочого капіталу	за планом	0,92	0,84	-	-	-
Коефіцієнт автономії	>0,5	0,36	0,46	0,43		
Коефіцієнт співвідношення залученого і власного капіталу	< 0,5	0,56	0,86	0,75		
Коефіцієнт фінансового ризику	> 0,5	1,78	1,29	1,33		

Джерело: розраховано автором

Аналізуючи динаміку коефіцієнта автономії за три роки, можна зробити висновок про те, що підприємство рухається в напрямку підвищення своєї фінансової стійкості. Збільшення частки власного капіталу в загальній сумі активів знижує залежність від зовнішніх джерел фінансування і, відповідно, зменшує фінансові ризики. А також, аналізуючи динаміку коефіцієнта фінансового ризику за три роки, можна зробити висновок про те, що підприємство рухається в напрямку зниження своєї залежності від залучених коштів. Зменшення частки боргів у структурі капіталу знижує фінансові ризики компанії.

Йдучи за плином часу та змін на ринку, плинність персоналу стає важливим аспектом управління людськими ресурсами. Плинність персоналу визначає частоту заміни працівників в організації. Це може включати як добровільне звільнення співробітників, так і прийняття нових працівників.

При управлінні плинністю персоналу важливо впроваджувати стратегії збереження талантів, поліпшувати робочі умови, надавати можливості для розвитку та створювати позитивний корпоративний клімат. Ефективне управління змінами можуть допомогти зменшити негативні наслідки великої плинності персоналу.

Тому, проаналізуємо динаміку показників плинності персоналу ПП «Вода України», дані наведені у таблиці 2.7.

Таблиця 2.7.

Динаміка показників плинності персоналу ПП «Вода України» за 2021-2023 р.р.

	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2023/2022	2022/2021
Середньооблікова чисельність працівників, осіб	78	49	5	-44	-29
Кількість прийнятого на роботу персоналу, осіб	5	2	0	-2	-3
Кількість вибулих працівників, осіб	52	42	5	-46	-10
Управлінський персонал, осіб	3	2	1	-1	-1
Коефіцієнт найму	0,0641	0,0408	0	-0,0641	-0,0233
Коефіцієнт вибуття	0,6667	0,857	1	0,143	0,1903
Темп зміни чисельності працівників	0,0577	0,046	0,2	0,154	-0,0117
Коефіцієнт валового обороту робочої сили	0,6667	0,857	1	0,143	0,1903

Джерело: розраховано автором

За даними результатами аналізу, ми можемо побачити, що середньооблікова чисельність працівників значно зменшилась та кількість вибулих працівників становить на 44 осіб менше порівнюючи 2023 рік до 2022 року, що підтверджує нашу теорію про скорочення штату.

Тому, за вищевказаними даними, ми можемо зробити висновок у вигляді SWOT-аналізу, результати занесені на рисунку 2.1.

Сильні сторони	Слабкі сторони
Великий асортимент	Немає інтернет-магазину
Кваліфіковані працівники	Майже повна відсутність реклами
Гарна репутація серед конкурентів	Збільшення кількості конкурентів
Висока якість продукції	Відсутність фірмового стилю
Доступні ціни на доступні товари	
Сучасні технології	
Можливості	Загрози
Створення інтернет-сайту	Нестабільна ситуація в країні
Вихід на нові ринки	Підвищення цін
Створення нового продукту	Падіння попиту на товар

Рис. 2.4 SWOT-аналіз ПП «Вода України»

Джерело: розраховано автором

Отже, за результатом аналізу, можна зробити висновок, що як і в будь-якому іншому підприємстві, що здійснює господарську діяльність, є і сильні сторони, і слабкі. Згідно аналізу спостерігається, що сильних сторін більше, а більшість слабких можна виправити за короткий термін. А шляхи вирішення вказані в «Можливостях». Щодо загроз, це стосується не тільки даного підприємства, це загальна проблема. Тому, як і інші підприємства, дане – страждає від нестабільної ситуації в країні.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ II

Отже, у 2023 році Підприємство отримало збиток у розмірі 478 тис. грн. через сповільнення виробництва та зменшення кількості виробленої продукції, що є негативним результатом та не дає можливість для подальшого його розвитку. Разом з тим, зменшились і доходи і витрати, що негативно вплинуло на діяльність підприємства.

Позитивна динаміка рентабельності у 2022 році вказує, що зростання рентабельності активів свідчить про вдалі управлінські рішення та покращення ефективності роботи підприємства., проте значне погіршення у 2023 році – вказує на серйозні проблеми в діяльності підприємства. Можливими причинами

можуть бути зменшення обсягів продажів, зростання витрат, неефективне використання активів, зовнішні економічні фактори тощо.

Отже, згідно вищевказаних та обрахованих даних, встановлено, що ПП «Вода України» завершило 2023 рік у збитку, що негативно впливає на діяльність Підприємства, а також інші фінансові показники зменшились у великому відсотковому співвідношенні до аналогічного минулого звітного періоду та може призвести до його ліквідації.

РОЗДІЛ 3. СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Розвиток підприємства – це постійний процес вдосконалення. Для досягнення успіху необхідно постійно аналізувати діяльність, виявляти слабкі місця та розробляти ефективні стратегії розвитку.

Варто вказати, що 13-е видання підручника «Introduction to Management Accounting» є комплексним ресурсом для вивчення управлінського обліку. Вона розглядає основи управлінського обліку, акцентуючи увагу на тих аспектах, які допомагають підприємствам ефективно управляти своїми фінансовими потоками та приймати обґрунтовані бізнес-рішення [18].

Економічна діагностика є фундаментом для ефективного стратегічного планування підприємства. Вона надає об'єктивну інформацію про стан бізнесу, виявляє його сильні та слабкі сторони, можливості та загрози. Завдяки цьому, керівництво може приймати обґрунтовані рішення щодо майбутнього розвитку компанії.

Стратегічні напрями підвищення ефективності діяльності підприємства:

- 1) Оптимізація внутрішніх процесів;
- 2) Автоматизація процесів;
- 3) Оптимізація логістики;
- 4) Інновації та технологічний розвиток;
- 5) Використання сучасних технологій;
- 6) Оптимізація структури управління;
- 7) Маркетингова стратегія;
- 8) Управління брендом [19];
- 9) Фінансова стабільність та зниження фінансових ризиків
- 10) Диверсифікація;
- 11) Соціальна відповідальність та сталий розвиток;
- 12) Корпоративна соціальна відповідальність (CSR) [20].

Впровадження інноваційних ресурсів визначається не лише технологічними змінами, але і культурним перетворенням. Підприємства, які

активно впроваджують інновації, мають шанс не тільки зберегти свою конкурентоспроможність, а й лідирувати на ринку, створюючи та пристосовуючи інноваційні рішення до змін у вимогах споживачів та умовах бізнес-середовища [21].

Кризова ситуація в Україні вимагає розробки та застосування нових ефективних методів системного контролю фінансової діяльності підприємства.

Стратегічна діагностика та прогнозування з використанням даних контролінгу повинні допомагати менеджменту точно оцінювати результати кожного виду діяльності та тенденцію їх інтегрованої оцінки, зважувати кожен із сигналів як зовнішнього, так і внутрішнього впливу та формувати правильні дії для нейтралізації ризиків і загроз на ранній стадії, а також визначати ефективну стратегію.

Не тільки ефективність підприємства, але й гарантія його виживання в сучасних надзвичайно складних економічних умовах залежить від актуальності визначення стратегії компанії та системного застосування оптимальних управлінських рішень, заснованих на правильних методологічних принципах та надійних і своєчасних результатах системного контролю фінансової діяльності.

Використання системного стратегічного фінансового контролінгу, перш за все, шляхом застосування новітніх методів, алгоритмів та інформаційних інструментів стає невід'ємною частиною управління та ключем до формування стійкого розвитку підприємства.

Саме стратегічний контролінг формує основу для прийняття ефективних управлінських рішень керівництвом підприємства для уникнення ризиків та загроз. Тому системний стратегічний фінансовий контролінг сьогодні фактично стає окремим напрямом фінансової роботи, пов'язаним з управлінням не лише фінансово-господарською діяльністю підприємства, а й з визначенням управлінських дій для всієї діяльності підприємства в стратегічній перспективі.

Також, варто зазначити, що при формуванні методів і моделей, на яких

повинна базуватися стратегічна діагностика, слід враховувати наступне.

Стратегічна діагностика повинна базуватися не лише на аналізі фінансових результатів підприємства, а на комплексному аналізі з дослідженням зовнішніх факторів впливу. Згідно з результатами аналізу, наявні фінансові результати лише у відповідності з рівнем зовнішніх викликів та порівняльним аналізом з темпами зміни показників однорідних підприємств можуть бути інтерпретовані як успішні або невдалі.

Використання набору даних, що включає як раціональні числа, так і ймовірнісні та нечіткі параметри, призводить до певних труднощів у математичній формалізації та відносної похибки результатів аналізу. Відповідний результат не буде гарантований без використання математичних підходів, які уніфікують різні шкали вимірювання параметрів.

Управлінські рішення, прийняті на основі стратегічної діагностики в системі контролю фінансових результатів підприємства, повинні враховувати системний аналіз всього комплексу економічних показників – як тих, що характеризують якість виробничого менеджменту, зокрема, виробничі витрати, основні засоби, так і інших показників, що характеризують якість управління фінансовими ресурсами.

Розрахунок економічної ефективності запропонованих заходів є важливим етапом у бізнес-аналізі, оскільки він дозволяє оцінити, наскільки вигідними будуть інвестиції та чи буде впровадження заходів доцільним з економічної точки зору. Нижче наведено загальний підхід до розрахунку економічної ефективності.

Тому, пропонується придбати одиницю термозбіжної машини камерного типу YS-ZA-4557 для підприємства. Це обладнання буде корисним для оптової та роздрібною торгівлі. Основними перевагами цього обладнання є його компактність, ергономічна конструкція та сучасний дизайн. Машина призначена для пакування продукції в термозбіжні полівінілхлоридні (ПВХ) або поліолефінові (ПОФ) плівки у вигляді напіврукава. Камерна конструкція машини дозволяє виконувати всі операції пакування за один робочий цикл,

включаючи зварювання, обрізку та термоусадку плівки. Регулювання температури в термозбіжній камері машини дозволяє використовувати плівки товщиною 15-30 мкм. Прозорість кришки термозбіжної камери забезпечує візуальний контроль над процесом упаковки. За даними Додатку А, вартість обладнання становить 89 тис. грн, а прогнозований прибуток - 24,9 тис. грн, що дозволяє окупити обладнання протягом 3,4 років.

Порівнюючи прогнозований чистий грошовий потік за 2025, 2026, 2027 роки, можна відзначити, що чистий дисконтований грошовий потік за ставкою 25%, зменшується відповідно таблиці 3.1.

Таблиця 3.1.

Формування грошових потоків від реалізації проекту впровадження термозбіжної машина камерного типу YS-ZA-4557 на ПП «Вода України»

Показники	Роки		
	2025	2026	2027
1. Чистий грошовий потік, тис грн.	164,2	212,4	296,5
2. Чистий дисконтований грошовий потік за ставкою 25 %, грн.	212,3	208,8	197,2

Джерело: розраховано автором.

Отже, згідно з цими даними, можна проаналізувати результати реалізації інвестиційного проекту з впровадження термозбіжної машини камерного типу YS-ZA-4557 на підприємстві «Вода України» Таблиці 3.2.

Таблиця 3.2

Результати реалізації інвестиційного проекту від впровадження термозбіжної машина камерного типу YS-ZA-4557 на ПП «Вода України»

Показник	Прогнозне значення
Обсяг інвестицій, тис.грн.	83
Чистий приведений доход (NPV), тис.грн.	129,3
Індекс доходності (PI)	2,0
Внутрішня норма доходності (IRR), %	17,7
Дисконтований період окупності проекту (DPP), років	3,4

Джерело: розраховано автором.

Отже, як висновок, можна зазначити, що в разі введення пропозицій вони сприятимуть зростанню продуктивності праці на 8% і оплати праці на 6,8%. Введення таких пропозицій може призвести до підвищення попиту на

робочі місця та, відповідно, збільшення продуктивності та оплати праці, а в результаті стати конкурентоспроможним на ринку.(табл. 3.3).

Таблиця 3.3

Прогноз співвідношення між темпами росту (падіння) рівня продуктивності праці та її оплатою в ПП «Вода України»

Показник	2021р.	2022р.	Прогноз 2025р.	2025 р. до 2022 р.,
Продуктивність праці, тис. грн./особу	2,9	6,1	6,6	0,5
Середньорічний темп росту продуктивності праці, %	4,0	40,7	33	-7,7
Оплата праці 1 середньорічного працюючого, тис. грн.	2819,4	1733,3	1851,16	117,86
Середньорічний темп росту оплати праці, %	2,5	0,87	1,1	0,23
Співвідношення темпів росту продуктивності праці до її оплати	1,5	39,8	31,9	-7,9

Джерело: розраховано за даними річних звітів підприємства та автором особисто.

Отже, враховуючи наведені вище дані, можна зробити висновок, що якщо запропоновані заходи призведуть до збільшення продуктивності праці на 8%, прогнозується, що у 2025 році вона досягне 6,6 тис. грн/особу. Тим часом оплата праці одного середньорічного працівника зросте на 6,8% і становитиме 1851,16 тис. грн. Отже, підвищення продуктивності праці на підприємстві призведе до збільшення доходів, що є позитивним для підприємства.

Для досягнення збільшення конкурентоспроможності на підприємстві, рекомендується впровадження автоматизованих систем, робототехніки та передових технологій. Також, слід інвестувати в професійний розвиток та навчання працівників, провести аналіз та оптимізацію робочих процесів, а також встановити систему мотивації та стимулювання працівників.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ III

Розвиток підприємства – це постійний процес вдосконалення. Для досягнення успіху необхідно постійно аналізувати діяльність, виявляти слабкі місця та розробляти ефективні стратегії розвитку.

Впровадження інноваційних ресурсів визначається не лише

технологічними змінами, але і культурним перетворенням. Підприємства, які активно впроваджують інновації, мають шанс не тільки зберегти свою конкурентоспроможність, а й лідирувати на ринку, створюючи та пристосовуючи інноваційні рішення до змін у вимогах споживачів та умовах бізнес-середовища, тому впровадивши для виробництва ПП «Вода України» одиницю термозбіжної машини камерного типу YS-ZA-4557, вона пришвидшить роботу Підприємства, а також покращить якість виробництва, а найголовніше – це підвищення попиту на робочі місця та, відповідно, збільшення продуктивності та оплати праці.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

Економічна діагностика є ключовим інструментом управління підприємством. Вона дозволяє виявити проблемні аспекти діяльності, оцінити фінансовий стан і розробити стратегії розвитку. Діагностика має комплексний характер. Вона охоплює широкий спектр аспектів діяльності підприємства, від фінансового аналізу до оцінки ефективності бізнес-процесів. Існує різноманітність підходів до економічної діагностики. Різні автори акцентують увагу на різних аспектах цього процесу, але загальна мета однакова - оцінка стану підприємства і розробка рекомендацій щодо його покращення. Економічна діагностика базується на системному підході та використанні різних методів аналізу. Для проведення ефективної діагностики необхідно дотримуватися певних принципів і використовувати відповідні інструменти. Результати економічної діагностики є основою для прийняття управлінських рішень. На основі отриманих даних розробляються стратегії розвитку підприємства, плануються заходи щодо підвищення ефективності та вирішення проблем.

Незважаючи на зростання витрат у попередні роки, у 2022 році спостерігається значне зниження доходів. Це може бути пов'язано з різними факторами, включаючи загальне зниження споживчої активності, посилення конкуренції або зміни в структурі попиту. Скорочення штату призвело до зниження витрат, але також могло негативно вплинути на ефективність роботи підприємства. Зниження коефіцієнтів ліквідності свідчить про погіршення здатності підприємства швидко погашати свої короткострокові зобов'язання. Хоча спостерігається позитивна динаміка деяких показників фінансової стійкості, загальна картина свідчить про необхідність вжиття заходів для зміцнення фінансового стану підприємства. Значне скорочення кількості персоналу свідчить про високу плинність кадрів, що може негативно вплинути на продуктивність праці та корпоративну культуру. Ідентифіковано проблему зниження доходів у 2022 році та запропоновані напрямки для її вирішення. Проаналізовано структуру витрат та запропоновано заходи для їх скорочення.

Запропоновано впровадження нових технологій для підвищення продуктивності праці. Підкреслено важливість інвестицій у навчання і розвиток персоналу. Проаналізовано фінансову стійкість підприємства та запропоновані заходи для її зміцнення.

Для вирішення проблем підприємства та для покращення його діяльності потрібно виконати наступні дії.

Розширити теоретичну базу (додати інформацію про сучасні методи економічної діагностики (наприклад, data mining, машинне навчання); розглянути досвід застосування економічної діагностики в різних галузях; проаналізувати вплив зовнішнього середовища на результати діагностики; поглибити практичну складову (навести більше прикладів з реальної практики застосування економічної діагностики; розробити детальніші інструкції щодо проведення різних видів аналізу (наприклад, фінансового аналізу, SWOT-аналізу); описати алгоритм розробки рекомендацій на основі результатів діагностики);

Звернути увагу на ризики (детальніше розглянути ризики, пов'язані з проведенням економічної діагностики (наприклад, суб'єктивність оцінок, недоступність даних); розробити рекомендації щодо мінімізації цих ризиків);

Підкреслити важливість регулярності (підкреслити, що економічна діагностика повинна бути регулярною і систематичною; розробити рекомендації щодо оптимальної частоти проведення діагностики для різних типів підприємств);

Зв'язати економічну діагностику з іншими аспектами управління (показати, як результати економічної діагностики можуть бути використані для розробки стратегії розвитку, бюджетування, управління проектами тощо; обговорити взаємозв'язок між економічною діагностикою і системами управління якістю);

Провести глибокий аналіз причин зниження доходів, а саме: детально дослідити причини зниження доходів у 2022 році.

Оцінити ефективність витрат: необхідно провести детальний аналіз структури витрат підприємства, щоб виявити резерви для оптимізації.

Особливу увагу слід приділити таким статтям витрат, як: витрати на сировину і матеріали; витрати на заробітну плату; маркетингові витрати; адміністративні витрати.

Необхідно провести порівняльний аналіз діяльності підприємства з основними конкурентами. Це дозволить виявити сильні і слабкі сторони підприємства та визначити напрямки для подальшого розвитку.

На основі результатів проведеного аналізу необхідно розробити стратегію розвитку підприємства, яка включатиме в себе: заходи щодо збільшення продажів; оптимізацію витрат; поліпшення якості продукції або послуг; розширення асортименту продукції або послуг; пошук нових ринків збуту.

Необхідно встановити систему моніторингу виконання розробленої стратегії, щоб своєчасно виявляти відхилення від плану і вносити необхідні корективи.

Разом з тим, можна провести опитування співробітників (це дозволить виявити причини високої плинності кадрів і розробити заходи щодо поліпшення умов праці); впровадити систему управління якістю (це допоможе забезпечити стабільну високу якість продукції або послуг і підвищити задоволеність клієнтів; використовувати сучасні інформаційні технології (впровадження нових інформаційних технологій дозволить оптимізувати бізнес-процеси, підвищити ефективність управління і прийняття рішень).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Horngren, C. T., Sundem, G. L., & Stratton, W. O. Introduction to Management Accounting. Pearson Prentice Hall, 2018.
2. Лайчук К.О. Без коріння саду не цвісти: зб. праць учасн. наук.-практ. конф. до 100-річчя Поліського національного університету/ Житомир. Пол. нац. ун-т. Житомир : Полісся, 2022. 31 с.
3. Лайчук К.О. Менеджмент, маркетинг, логістика: тренди та подолання викликів: зб. матеріалів доп. учасн. III Міжнар. наук.-практ. конфер. молодих вчених, аспірантів, студентів Поліського національного університету / Житомир. Пол. нац. ун-т. Житомир : Полісся, 2024. 272 с.
4. Грабчук І.Ф., Лайчук К.О. Організація праці на підприємстві. Всеукраїнська наук.-практ. конфер. «Економіка та підприємництво в умовах сучасних викликів» 01 лютого 2023 року. Пол. нац. ун-т. Житомир 2023. С. 55-57.
5. Гетьман О.О., Шаповал В.М. Економіка підприємства: [навч. посіб.] / О.О. Гетьман, В.М. Шаповал; 2-ге вид. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 488 с.
6. Тараруєв Ю.О. Конспект лекцій з курсу «Економічна діагностика» (для студентів 5 курсу денної форми навчання спеціальностей 7.03050401, 8.03050401 «Економіка підприємства») / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2012. – 93 с.
7. Економіка підприємства: Підручник / за заг. ред. С.Ф. Покропивного. – вид. 2-ге. – К.: КНЕУ, 2004. – 528 с.
8. Eugene F. Brigham та Michael C. Ehrhardt, «Financial Management: Theory & Practice Eugene F. Brigham 15th edition», 2019.
9. Андрущенко, В. П.. Фінансовий менеджмент. Київ: Центр учбової літератури, 2018.
10. Коваль Н. В. Економіка та управління АПК №1., Київ -2015 – с. 2.
11. Ritson N. Strategic management / Neil Ritson. – New York: Neil Ritson & Ventus Publishing ApS., 2011. – 52 p.
12. Загорна Т.О. Економічна діагностика. Навчальний посібник. К.: Центр

учбової літератури, 2007.

13. Костенко Т.Д. Економічний аналіз і діагностика стану сучасного підприємства: Навч. посіб./ Костенко Т.Д., Підгора Є.О., Рижиков В.С., Панков В.А., Герасимов А.А., Ровенська В.В. К.: ЦУЛ, 2005.
14. Сарай Н.І. Економічна діагностика. Навчальний посібник для студентів спеціальності «Економіка підприємства» усіх форм навчання. Тернопіль: ТНЕУ, 2015.
15. Державний податковий університет: Науковий фаховий журнал «Український економічний часопис», м. Київ, 2024.
16. Нікольчук Ю., Небжицький Б., Савчук О. Фінансова стійкість як індикатор ефективності використання фінансових ресурсів підприємства. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2023. № 1. С. 220–225.
17. Поліщук Є. А., Іващенко А. І. Методика розрахунку ключових показників ефективності (КРІ) використання різних фінансово-кредитних інструментів підприємствами МСБ. Ефективна економіка. 2019. № 2.
18. Хома І., Панчак М.-І. Шляхи вирішення проблем ліквідності та платоспроможності малих вітчизняних підприємств. Економічні науки. 2023. № 184.
19. Horngren, C. T., Sundem, G. L., & Stratton, W. O. (2020). *Introduction to Management Accounting* (14th ed.). Pearson.
20. Батракова Т. І. Методичні підходи до оцінки ефективності управління діяльністю підприємств. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки. 2015. Вип. 11 (1). С. 67–71.
21. Бойко М. Г. Пріоритети підвищення ефективності управління туристичними підприємствами. Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Економіка. 2013. Вип. 5. С. 58–65/
22. Гуткевич С. О., Дунда С. П. Вплив управління на ефективність діяльності підприємств. Інтелект ХХІ. 2013. № 1–2. С. 63–68.
23. Пілецька С. Т., Коритько Т. Ю. Ефективність управління підприємством,

- підходи та методи щодо її оцінки. Проблеми системного підходу в економіці. 2018. Вип. 5. С. 100–106.
24. Проценко В. М. Науково-теоретичні аспекти формування процесу ефективного управління економічною поведінкою підприємств. Економічний вісник Національного гірничого університету. 2019. № 4. С. 131–137.
25. Тупкало С. В. Методичний підхід до формування системи збалансованих показників оцінки ефективності управління підприємством. Водний транспорт: зб. наук. праць Державного університету інфраструктури та технологій. 2012. Вип. 1. С. 142–147.
26. Gibson J., Ivancevich J., Konopaske R. Organizations: Behavior, Structure, Processes. McGraw Hill; 14th edition, 2011. 640 p.
27. Небава М. І., Адлер О. О., Козловський В. О. Економіка та організація виробничої діяльності підприємства. Вінниця: ВНТУ, 2010. 132 с.
28. Божанова О., Грицина О. Управлінські інновації: сутність, види класифікації та етапи впровадження. Аграрна економіка. 2021. № 1-2. С. 43–49.
29. Терлецька Ю., Балан А., Кузьмук Н. Інноваційні технології як елемент антикризового управління підприємствами олійно-жирового комплексу в умовах економічної нестабільності. Молодий вчений. 2019. Вип. 2(66). С. 647–650.
30. Бреус С. В., Кириленко І. В. Основні напрями підвищення ефективності процесу управління персоналом організації. Інфраструктура ринку. 2018. Вип. 25. С. 183–187.
31. Шаманська О. І. Стратегічне управління персоналом підприємства в сучасних умовах. Економіка та держава, 2019. № 12. С. 66–70.
32. Пасенко Н. С. Організація обліково-аналітичного забезпечення управління фінансовими результатами підприємства. Глобальні та національні проблеми економіки. 2017. № 17.
33. Марченко В. М., Шутюк В. В. Логістика. Київ : Видавничий дім «Артек», 2018. 312 с.

34. Бойко В.В. Сучасні тенденції розвитку економічної діагностики стану підприємств. Економіка та управління на транспорті. 2017. № 4. С. 18–24.
35. Пілецька С.Т., Ткаченко Є.В. Формування стратегії інноваційного розвитку підприємства. Економічні студії. 2020. № 1 С. 146–150.
36. Величко Т.Г. Основні напрями стратегічного управління підприємством в умовах сталого розвитку. Агросвіт. 2020. № 7. С. 92–96.
37. Reta, M., Druhova, E., & Lisnichuk, O. (2018). Methods for diagnosing the effectiveness of the enterprise's financial strategy in the strategy controlling system. *Baltic Journal of Economic Studies*, 4(3), 235-243.
38. В.П. Мартиненко, Н.І. Климаш, К.В. Багацька, І.В. Дем'яненко. за заг. ред. Т.А. Говорушко. Фінансовий менеджмент: Підручник. Львів «Магнолія 2006», 2014.
39. Лігоненко Л. Концептуальні засади економічного управління підприємством. ВІСНИК Київського національного торговельно-економічного університету. 2013. № 3. С. 5–17.
40. Кривов'язюк І.В., Голуб В.Я. Обґрунтування господарських рішень на основі результатів комплексного діагностичного аналізу діяльності провідних світових машинобудівних корпорацій. Ефективна економіка. 2017. № 10.

ДОДАТКИ

Додаток А

Економічні показники застосування термозбіжної машина камерного типу YS-ZA-4557 на ПП «Вода України»

Показник	Необхідне обладнання «Термозбіжна машина камерного типу YS-ZA-4557»
Вартість Термозбіжної машини камерного типу YS-ZB-4255, тис. грн	83
Продуктивність, уп/день	2600
Амортизація (знос), тис. грн.	14,7
Накладні витрати, тис. грн.	41,8
Сума витрат за рік	139,5
Грошові надходження, тис. грн	164,2
Отримано прибутку, тис. грн	24,7
Термін окупності, роки	3,4